

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2017/18:43

Fredagen den 13 juli

---

§ 1 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från informellt ministermöte den 5 juni 2018

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 18 juni 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 16 juli 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har slagit 10.00, och jag förklarar dagens EU-nämndssammanträde för öppnat.

Vi välkomnar landsbygdsminister Sven-Erik Bucht till dagens EU-nämndssammanträde och börjar med en återrapport från det informella ministermötet den 5 juni 2018 och återrapport från mötet i rådet den 18 juni 2018. Dessa har varit utsända, men det kanske finns något som statsrådet önskar tillägga.

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Jag har ingenting att tillägga, men jag är beredd att svara på eventuella frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger inga frågor. Vi går in på rådsdagordningen och börjar med informationspunkten om ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Sedan den 1 juli är Österrike ordförande i rådet, och som traditionen bjuder kommer de att presentera sitt ordförandeskapsprogram. Jag vill nämna några viktiga frågor.

På jordbrukssidan domineras arbetet av förhandlingen om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020. Två andra frågor som fortsätter är arbetet med direktiven för otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan och förhandlingen om en ny spritförordning.

På djur-, livsmedels- och växtområdet finns flera viktiga och även glädjande områden. Det viktiga arbetet mot antibiotikaresistens fortsätter under hösten, där ordförandeskapet kommer att färdigställa de överenskomna förordningarna om veterinära läkemedel och läkemedel i foder. Det

är mycket glädjande att dessa förordningar nu är överenskomna efter flera års förhandlingar.

På fiskesidan är det i sedvanlig ordning förhandlingar om fiskemöjligheterna för 2019 som dominerar hösten, men även förvaltningsplanen för Medelhavet och EU:s västliga vatten är föremål för diskussioner.

Slutligen fortsätter arbetet på fiskesidan om både kontrollförordningen och europeiska havs- och fiskerifonden.

Anf. 5 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! I det material vi har fått del av står det att det på skogsområdet ska sonderas för fortsatta förhandlingar om en europeisk skogskonvention. Jag förutsätter att statsrådet och regeringen, när sådana sonderingar kommer under det österrikiska ordförandeskapet, står fast vid den traditionellt svenska linjen att skogen sköter vi nationellt och själva.

Anf. 6 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Jag vill instämma med det som Eskil Erlandsson säger. Det finns inte förståelse för eller mandat att låta länder som avskogat sin egen skog styra svensk skogspolitik. Det vore både orimligt och dåligt.

Sedan vill jag bara fråga vad som är utgångspunkten för förändringen av spritförordningen. Vad är det som ska hända? Kommer det att påverka svenska tillverkare? Vad är bakgrunden?

Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

När det gäller skogen är det ett nationellt beslutande och ingenting annat. Det är den svenska ståndpunkten, och den viker vi inte en tum ifrån. Man kan också säga att även Österrike är en skogsnation, och jag utgår från att Österrike har samma uppfattning i det här. Därför känner jag mig trygg med det ordförandeskapet just nu.

När det gäller spritförordningen kanske departementssekreterare Peter af Wetterstedt kan utveckla det lite mer i detalj.

Anf. 8 Departementssekreterare PETER AF WETTERSTEDT:

Översynen av spritförordningen och den förhandling som pågår syftar till att harmonisera de regler som finns och försöka göra akten något enklare. Den ska också harmoniseras gentemot den livsmedelslagstiftning som finns i övrigt.

Detta är utgångspunkterna, och arbetet löper på. Treparsamtalen är på gång.

Anf. 9 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Reformpaketet för EU:s gemensamma jordbrukspolitik efter 2020.

Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Kommissionen lade fram sitt reformförslag den 1 juni, och en första presentation av förslaget skedde för jordbruksministrarna på rådet i juni.

Rådsmötet den 16 juli kommer att fokusera på förenkling och subsidier i förhållande till kommissionens lagförslag. Regeringen är positiv till kommissionens utgångspunkt om att ge medlemsländerna en ökad flexibilitet i genomförande av politiken och att politiken i högre grad ska vara resultatorienterad.

Möjligheten att välja åtgärder och att anpassa åtgärderna till förhållandena i Sverige kan leda till en enklare jordbrukspolitik, vilket är en prioriterad fråga för regeringen. Ur förenklingssynpunkt ser regeringen några saker som särskilt positiva i kommissionens förslag. För det första ser vi möjligheten i kommissionens utgångspunkt att olika stödformer och regler ska kunna anpassas till specifika förhållanden i enskilda länder. Det är viktigt inte minst för utformningen av miljöåtgärder som är anpassade till de behov som finns lokalt och regionalt

Regeringen välkomnar även kommissionens utgångspunkt att förenkla systemet för revision och kontroll. Regeringen ser dock att förslaget hade kunnat vara mer långtgående vad gäller förenklingar och subsidiaritet.

Något som regeringen anser är beklagligt i förslaget är att kommissionen föreslår att flera åtgärder ska vara obligatoriska för länderna att införa. Det obligatoriska kraven innebär att medlemsstaterna likväl måste ha vissa åtgärder trots att det kanske inte finns något större behov eller bedöms vara den mest lämpliga lösningen på eventuella problem. Det leder inte till förenkling men till en ökad administrativ börda och ett mindre effektivt genomförande.

Ett exempel är takbelopp för höga inkomststöd som kommissionen föreslår ska vara obligatoriskt. Regeringen bedömer att ett obligatorium inte leder till en ökad måluppfyllelse i Sverige, och takbelopp bör därför vara frivilliga för medlemsstaterna att införa.

Ett ytterligare exempel är grundvillkoren för miljö som föreslås utökas. Regeringen bedömer att generella grundvillkor är mindre effektiva än riktade åtgärder och vill därför kunna prioritera riktade åtgärder i politiken.

Det finns med andra ord både delar i förslaget som innebär en förenkling och delar som inte ligger i linje med en enklare politik. Regeringen känner en oro för att reglerna kan bli alltför detaljerade och att kraven kopplade till genomförandet blir omfattande och med begränsad flexibilitet.

Regeringen avser att prioritera frågan om förenkling i förhandlingarna för att säkerställa en enklare politik för myndigheter och stödmottagare. På så sätt kan vi nå ett mer effektivt genomförande och en ökad måluppfyllelse för framtida GJP med minskade budgetresurser.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet vill att EU:s jordbrukspolitik bara ska ge stöd till det som vi kallar för kollektiva nyttigheter och uppnåendet av miljömål, men vi ser tyvärr att det förslag som har lagts fram inte drar åt det hållet. Det är lite spretigt, kan man säga, och pekar åt lite olika håll.

Jag tycker att många av ståndpunkterna i den svenska regeringens position är bra, och jag tycker också att det är bra att man verkar för ett totalt sett minskat jordbruksstöd.

Jag har dock några frågor. Jag tycker att kommissionens förslag på ett takbelopp för direktstöden är bra och rimligt. Det är helt orimligt att stora vinstdrivande och solida företag ska kunna ta emot de största bidragen från

EU:s jordbruksstöd, och därför är det rimligt att man sätter ett tak för hur mycket bidrag som ett bolag kan få ta emot.

Därför förstår jag inte riktigt regeringens invändning. Det verkar mer handla om att regeringen tycker att det här blir byråkratiskt eller inte effektivt nog, och jag skulle därför vilja ha en precisering.

Ni säger också att ni vill att det ska vara frivilligt för medlemsländerna att införa ett takbelopp. Innebär det att regeringen vill ha ett takbelopp även i Sverige men att det bara ska utformas på ett lite annorlunda sätt?

Ministern säger också att omfattningen av de produktionskopplade stöden och marknadsinstrumenten ska begränsas. Det här är väldigt destruktiva bidragsformer som gynnar ökad produktion på miljöns bekostnad. Det kostar också mycket pengar. Marknadsinstrument handlar till exempel om att man ger reklambidrag till ökad konsumtion av vissa produkter; det har varit nötkött och annat.

Här vill jag veta om regeringen bara driver att de här insatserna ska begränsas. Är det inte regeringens hållning att de här stöden helt och hållet ska avskaffas? I så fall borde man väl säga det.

Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! För det första måste jag i det här sammanhanget säga att jag inte håller med Jens Holm i argumenteringen runt det som han tog upp. Att sätta ett takbelopp skulle rent av leda till att den rationalisering som ständigt pågår omöjliggörs, speciellt i de länder som inte har kommit lika långt som den västliga delen av Europa har gjort.

För det andra skulle jag återigen vilja ta upp punkten kring lika villkor. Nu när man försöker att ska vi kalla det för nationalisera en del av jordbrukspolitiken och möjliggöra särlösningar och liknande är det viktigt att regeringen värnar de lika villkoren och konkurrensen mellan Europas bönder även fortsättningsvis. Det ska inte vara bättre eller lättare att vara livsmedelsproducent i någon del av Europa, utan man ska verkligen behålla den jämna plattformen som gör att vi får den konkurrens som bland annat vi konsumenter vill ha, liksom en gemensam inre marknad vad gäller jordbruksprodukter.

Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Man hade i den första omgången ett förslag på 60 000 euro som takbelopp. Nu har man tänjt ut detta så att det skulle vara 60 000. Sedan trappas det av upp till 100 000, och sedan tar det slut.

Det är klart att har man sådana takbelopp kommer större jordbruksföretag förmodligen att göra administrativa förändringar som att dela upp bolaget och så vidare. Jag tror att man måste ha med sig allt detta när man tänker på de här sakerna. Det är viktigt att vi inte förhindrar strukturomvandling utan att vi har långsiktigt effektiva jordbruk i Sverige.

Jag vill också påminna om att det här mötet inte kommer att handla om produktionsstöd utan om subsidiaritetsfrågor och förenklingar.

När det gäller Eskil Erlandssons frågor om konkurrens och att det är viktigt att vi inte snedvrider konkurrensen framgår det tydligt i den svenska positionen, det vill säga i den kommenterade dagordningen som vi har skickat in och som ni har fått. Vi tar upp detta, och det är klart att vi kommer att framhålla det väldigt tydligt. Även om vi får ett större nationellt inflytande får det inte innebära att man snedvrider konkurrensen.

Anf. 14 JENS HOLM (V):

Jag tycker inte att jag fick svar på min andra fråga om de produktionskopplade stöden och marknadsinstrumenten, som ministern säger att han vill begränsa. Vill verkligen inte regeringen avskaffa de här stöden?

Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det här är en fråga som över huvud taget inte är uppe till diskussion på måndag. Vi vill begränsa dem och på sikt kanske avskaffa dem helt, men den frågan är över huvud taget inte uppe till diskussion på det här mötet.

Anf. 16 JENS HOLM (V):

Jag förhåller mig till regeringens position, och där står det på näst sista raden just att ni vill begränsa produktionskopplat stöd och marknadsinstrument. Det var därför jag tog upp det.

Jag hänvisar till vår tidigare anmälda avvikande mening.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till Övriga frågor. Finns det något där som statsrådet Bucht önskar informera nämnden om?

Anf. 18 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Det är två frågor som jag vill beröra under Övriga frågor. Först gäller det den om konditionalitet.

På initiativ av Finland har regeringen tillsammans med andra likasinnade länder – det är Finland, Sverige, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Nederländerna och Luxemburg – initierat en övrig fråga om grundvillkoren för miljö- och klimatåtgärder i GJP, den så kallade konditionaliteten. Länderna anför att grundvillkoren i GJP bör begränsas till förmån för riktade miljö- och klimatåtgärder. Detta skulle leda till en förenkling och mer effektiva miljö- och klimatåtgärder.

Regeringen anser att medlemsstaterna behöver frihet att själva besluta om vilka åtgärder som bäst bemöter utmaningar och problem i respektive land. På så sätt kan man nå en mer effektiv politik helt i linje med den ståndpunkt som jag anförde under dagordningspunkten om reformen av GJP.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för den informationen.

Anf. 20 JENS HOLM (V):

Jag har bara en fråga. Är det här man tar upp de andra övriga frågorna och den som skickades in från Polen om torka?

Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Den kommer. Om det inte finns några frågor om den här punkten går jag över till den övriga fråga som Polen har lyft fram om torka.

Polen kommer att informera om den torka som har drabbat det landet under våren och sommaren. Flera länder i norra Europa har i år drabbats av torka, och Sverige är ett av dessa. Samtidigt som vi jobbar hårt för att lösa våra egna problem är det viktigt att vi också orienterar oss om läget i de andra drabbade länderna. Vi avser att under Polens punkt redogöra för Sveriges situation och vad regeringen gör.

Vi har också löpande kontakt med kommissionen. Jag kommer i samband med rådsmötet på måndag att återigen träffa kommissionär Hogan för en avstämning av situationen.

Anf. 22 ESKIL ERLANDSSON (C):

För det första undrar jag om Sverige har biträtt Polens informationspunkt apropå den situation som är i vårt land. För det andra undrar jag om statsrådet kan förvänta sig att få något besked om den situation som är och den hemställan som jag förstår har gått in till kommissionen om att få använda sig av de krisfonder som finns i EU-systemet. Jag gör det för att de drabbade vill ha besked nu och inte någon gång på senhösten. Det gäller den oro som inte minst djurägare känner för närvarande för de husdjur de har att ta hand om.

Anf. 23 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Det kan kännas lite typiskt oppositionellt att säga att saker måste gå fortare och bli bättre. Jag vill verkligen lyfta fram det som Eskil Erlandsson säger. Vi behöver stöd nu.

Jag är ledamot från Gotlands län, som är särskilt utsatt. Det är inte bara det att det är väldigt torrt. Vi har heller ingen vattenledning till grannkommunen, och vi kan inte transportera allt foder över färjan. Det är 79 dagar sedan det regnade, och vi ser ingen prognos på att det kommer att regna framöver.

Nu får vi fundera över om vi ska nödslakta hästarna eller om vi ska nödslakta korna. Det är på den nivån. Då är det ändå långa köer till slakteriet. Jag anmälde själv djur förra veckan, och då fick jag tid i februari. Det är verkligen här och nu som det behövs krisstöd. Vi kan inte vänta i tre månader. Sedan är frågan om det finns möjlighet till det. Men ska EU hjälpa till är det inte i höst utan nu.

Anf. 24 JENS HOLM (V):

Jag vill bara understryka det som sas av Eskil Erlandsson och Jesper Skalberg Karlsson. Ifall det blir en diskussion om det polska initiativet kan man bara erinra om att det vore bra ifall Polen slutade att motarbeta EU:s klimatpolitik. Klimatpåverkan är det som är övergripande problemet här med extremväder. Det tycker jag gärna att man kan ta upp med dem.

Anf. 25 ROBERT HALEF (KD):

Herr ordförande! Tack, ministern, för informationen! Jag vill understryka det som Eskil sa om torkan och att bönderna är riktigt bekymrade. Ministern har också nämnt i medierna att Sverige kommer att ansöka om stöd från EU. Det vore intressant att få veta hur långt processen har gått. När kommer bönderna att få stöd från EU?

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det är en högst intressant och relevant frågeställning. Jag förstår om statsrådet kommer att koncentrera sig på det som diskuteras vid rådsmötet.

Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag har lyft upp den här frågan för en månad sedan med Phil Hogan. Jag har haft de kontakterna vid ett flertal tillfällen, och jag kommer också som jag nämnde ha kontakter på måndag.

Det är flera länder som är drabbade av detta. Det är Finland, de baltiska staterna, Polen, norra Tyskland och Sverige. Det är ett väldigt tryck i den här frågan på kommissionen. Sedan är det kommissionären själv som beslutar om det ska utgå något stöd eller inte och hur mycket det i så fall ska utgå.

Det är viktigt att vi känner till att det inte är så hemskt stora pengar som finns. Det är avsatt 400 miljoner euro från pelare ett för den här typen av insatser. 400 miljoner euro är 4 miljarder kronor, och det är många länder som är drabbade.

Jag kan inte ge någon tidsplan för när kommissionen kommer att fatta beslut och hur den kommer att fatta beslut. Jag kommer bara att kunna framföra, vilket många andra länder kommer att framföra, att kommissionen ska fatta beslut och göra det så fort som möjligt. Men det är den som hanterar det. Den ståndpunkten kommer jag att framföra.

Vi kan inte bara tro att det löser situationen. Det är många stenar som måste vändas på. Alla stenar måste vändas på. Jordbruksverket fattade för tre veckor sedan beslut om undantag från regelverket. Man kunde som ett exempel slå ekologiska fokusarealer utan att förlora stöd.

Vi tittar på transportstödet. Vi vet att vissa områden ändå har ganska hyfsade skördar inte minst i norra Sverige. Vi tittar på om man skulle kunna få transportstöd för att omflytta foder i landet. Vi tittar också på importen och stöd till import av foder. Det är klart att priserna kommer att gå upp dramatiskt därför att många länder är drabbade. Det drabbar bönderna finansiellt i form av både transportkostnader och foderpriser.

Det är krisartat på många ställen. Vallskörd tar man tre gånger per år. Den första vallskörden var på 50–70 procent. Den andra vallskörden var i många områden ingenting. Just nu är det brunbränt på många områden. Det finns alltså inget bete.

Detta innebär att djuren inte kan gå på bete. Man ger av det foder man fick i första skörden som man egentligen ska utfodra med till vintern. Den tredje skörden vet vi inte. Det blir riktig katastrof och kris om det inte kommer nederbörd. Jag har inte de kontakterna uppåt för det.

Vi tittar på olika saker. Vi måste förstå att det är mycket komplext. Det finns inte en sten som vi inte ska vända på. Jag utesluter inte heller att vi måste gå in med nationella medel.

Som ni kommer ihåg hade vi en mjölkkras för snart fyra år sedan – 2015. Där gick EU-kommissionen in med krisstöd. Från svensk sida dubblerade vi de stöd som kom då. Vi kan komma i en sådan situation.

När det gäller det som Jens Holm tar upp om klimatet långsiktigt måste vi få fler normalår. Vi kan inte ha extremår efter extremår. Det regnade mycket i fjol i vissa delar av landet. I inte minst Västerbotten slogs skördarna närapå ut totalt på grund av riklig nederbörd. Finnarna fick förra

året riklig nederbörd i hela landet och fick stöd från EU:s krisfonder. Man kan inte ha det så här.

Vi har iklätt oss internationella åtaganden, till exempel Parisavtalet och Agenda 2030, och vi tar allvarligt på dem. Den här regeringen har ökat klimatbudgeten från 2017 till 2018 med 109 procent. Det är mer än en fördubbling. Det är en klimatbudget på 5 miljarder.

Vi tar det på högsta allvar från Sverige. Men det är ändå internationella åtaganden. Det räcker inte om Sverige gör det.

Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för den långa redovisningen, men jag fick inte svar på min fråga. Har Sverige biträtt den polska begäran om att frågan ska upp på mötet? Min undran bygger på att trycket på kommissionen att komma med besked ökar om fler gör den här typen av annoteringar på ett rådsmöte. Är det bara ett land som gör det är framställan inte så tung i kommissionens ögon.

Jag ställer frågan det med eftertryck eftersom läget för de svenska bönderna för närvarande är akut. De måste ha besked nu.

Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Polens framställan handlar om den kris som de har bland annat på framför allt frukt- och grönsaksområdet. Det är inte något sådant problem vi har. Vi har ett annat problem. Det är ett lantbruksproblem. Det kommer att vara tryck i den här frågan från alla länder. Jag garanterar, Eskil Erlandsson, att det kommer att tryckas på ordentligt. Du behöver inte vara orolig för det.

Jag vill säga några ord om spannmålet som också är drabbat i Sverige. Det är på många håll katastrof också där. Det har mognat väldigt tidigt, och det är dåliga skördar. Det är korta strån, vilket gör att det kommer att vara kris på tillgången till halm. När det gäller spannmålsodlingen spelar det inte någon roll om det kommer regn. Loppet är kört. Så är det.

Anf. 30 ORDFÖRANDE:

Vi får tacka statsrådet Bucht med medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önska er en trevlig helg och förhoppningsvis också en trevlig sommar.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar kabinettssekreterare Annika Söder med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Först har vi återrapport från mötet i rådet den 25 juni 2018. Den har varit utsänd. Finns det något som kabinettssekreteraren önskar tillägga?

Anf. 32 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Tack för möjligheten! Vad gäller återrapportering finns ett tillägg från lunchdiskussionen som handlade om Jemen, och där deltog FN-sändebudet Martin Griffiths. Diskussionen ägde rum mot bakgrund av den katastrofala situationen Jemen, som vi alla känner till. Den handlade främst om vad EU kan göra mer för att stödja Martin Griffiths och FN:s ansträngningar för att hantera krisen.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen!

Vi går vidare på rådsdagordningen. Vi har först dagordningspunkt 3, Aktuella frågor.

Anf. 34 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Federica Mogherini väntas i inledningen ta upp några aktuella frågor som vi har fått information om. Det gäller mötet mellan EU och Celac, de latinamerikanska och karibiska länderna, som äger rum måndag och tisdag. Det gäller Somalia Partnership Forum som äger rum i Bryssel under svenskt-EU-somaliskt värdskap måndag och tisdag. Mogherini kommer också att ge en uppdatering om kärnteknikavtalet med Iran, JCPOA, efter blandkommissionsmötet. Parterna till avtalet hade ett möte som ägde rum den 6 juli. Det kan också bli så att Mogherini berör det toppmöte om västra Balkan som ägde rum den 10 juli.

Anf. 35 CECILIA MAGNUSSON (M):

Jag är lite osäker på om detta hör till aktuella eller övriga frågor, men jag tar upp det nu. Tror ni att den rivning av byar som Israel gjorde på palestinskt område i förra veckan – det var två byar som revs – kommer att tas upp av kommissionären? Eller hur ser läget ut? Där bör man göra en skarp markering.

Anf. 36 BIRGITTA OHLSSON (L):

Jag tänkte också på en informationspunkt. Det gäller Etiopien–Eritrea och det som nu har skett där och som är synnerligen intressant. Kommer det att rapporteras någonting från Mogherini på den sidan?

Anf. 37 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Vad gäller Cecilia Magnussons fråga har EU gjort ett uttalande om Israels avsikter att riva dessa byar. EU:s representanter på plats har varit aktiva, inklusive besök på platsen. Vi har själva gjort ett uttalande i frågan, och det är viktigt att vi fortsätter att följa den. Det finns ingen indikation på att frågan kommer upp på mötet, men den fortsätter att vara högt på dagordningen.

Jag kan också nämna att chefen för Mellanösternheten på EEAS och chefen för kommissionens avdelning som hanterar detta har besökt området i samband med det här och också tagit upp frågan med israeliska företrädare.

När det gäller Etiopien och Eritrea har det också gjorts ett uttalande av EU och av oss själva. Vi har på svenskt initiativ sett till att FN:s säkerhetsråd har gjort ett uttalande och välkomnat utvecklingen i Etiopien och kontakterna mellan Etiopien och Eritrea. Vi följer detta noga, naturligtvis mot bakgrund av betydelsen av Afrikas horn – som diskuterades vid det förra rådsmötet – men också mot bakgrund av de förhoppningar som vi har att detta ska leda till att Eritrea släpper politiska fångar, precis som Etiopien redan har gjort.

Anf. 38 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Nordkorea.

Anf. 39 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Punkten om Nordkorea var först planerad som en ordinarie punkt. Nu blir det en lunchpunkt, och då räknas punkten som informell. Jag vill ändå säga några ord om denna punkt till nämnden. Inga rådsslutsatser förväntas dock. Regeringens syn på detta är att vi välkomnar utvecklingen vad gäller interkoreansk dialog, mötet mellan Kina och Nordkorea – som det har varit flera stycken av – samt toppmötet mellan USA och Nordkorea i Singapore den 12 juni.

Vi kommer att framhålla betydelsen av att det blir en multilateral process som kan leda till att kärnvapenprogrammet i Nordkorea avvecklas. Här är FN-organet IAEA:s roll viktig.

Vi kommer också att markera att sanktionslättnader som gäller Nordkorea inte kan genomföras förrän det har tagits konkreta steg i rätt riktning av Nordkorea när det gäller kärnvapenprogrammet.

Vi kommer att understryka betydelsen av enighet i FN:s säkerhetsråd, för utan denna enighet, där Ryssland och Kina också har ingått, kan vi nog inte komma vidare i frågan.

Vi kommer att framhålla att EU:s kritiska engagemangspolitik, som lades fast förra sommaren, bör finnas kvar. Man bör fortsätta att utöva tryck genom sanktioner men också öppna för dialog, diplomatiska kontakter och diplomatisk närvaro.

Vi kommer att framhålla det vi själva och andra gör för att hjälpa länder, framför allt i Afrika och i vissa delar av Asien, att genomföra sanktionerna.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Vi kommer därför att ordna ett andra seminarium i Bryssel om genomförande av sanktionerna.

Vi kommer att lyfta upp frågan om mänskliga rättigheter och samtidigt lyfta upp behovet av att det ges humanitärt stöd till Nordkorea.

Vi kommer att säga att EU nog på sikt kan spela en roll i sammanhanget, förhoppningsvis i stil med det man gjorde när Iranavtalet slöts. Men de rätta förutsättningarna måste finnas, och vi är inte säkra på att så är fallet ännu. Det måste också vara efterfrågat av de närmast berörda parterna.

Vad gäller Sveriges roll är vi naturligtvis också beredda att fortsätta att agera och använda de nära kontakter som vi har med alla berörda i frågan.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Libyen.

Anf. 41 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Det kommer att bli en diskussion om Libyen med fokus på den politiska processen. Inte heller här förutses några rådsslutsatser.

Uppföljningen av Europeiska rådets beslut i juni vad gäller migration och situationen i Medelhavet sker i ett separat spår och diskuteras inte på FAC. Det första som kommer att hända är att kommissionen kommer att diskutera med IOM och UNHCR hur eventuella center ska kunna utformas. Det förväntas en rapport om detta inom kanske en månad, men det är lite oklart hur lång tid processen kommer att ta. Dessa frågor, som också rör vidarebosättning och andra migrationsfrågor, diskuteras huvudsakligen i RIF-rådsspåret.

Den politiska diskussionen sker mot bakgrund av en negativ utveckling på marken. FN har arbetat med att genomföra sin handlingsplan, och det finns en del framsteg i förankringen lokalt i Libyen. Samtidigt har våldet i östra Libyen eskalerat, och det sker övergrepp mot mänskliga rättigheter utan att ansvar utkrävs. Situationen för migranter och flyktingar är fortfarande svår. Därför kommer regeringen och Margot Wallström att vid sidan av de politiska punkterna lyfta upp frågan om mänskliga rättigheter, folkrätten, bekämpande av smuggling och betydelsen av asylrätten.

När det gäller den politiska processen kommer vi att ge starkt stöd för att EU ska stödja FN:s arbete, att vi ska få en inkluderande politisk lösning, att samtliga libyska parter måste vara med och att externa aktörer måste förmås att inte undergräva processen.

Sändebudet Salamés handlingsplan för Libyen innefattar bland annat nationella val. Vi kommer att trycka på betydelsen av sådana när nödvändiga förutsättningar föreligger. Men stridigheterna på senare tid innebär sannolikt att den tidsplan som fanns med vallag den 16 september och val i december inte kommer att kunna genomföras.

Vi kommer att understryka betydelsen av kvinnors deltagande i alla delar av den politiska processen och även ta upp frågan om ansvarsutkrävande när det gäller mänskliga rättigheter.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6 om det östliga partnerskapet.

Anf. 43 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Diskussionen om det östliga partnerskapet är avsedd att bidra till att förbereda nästa utrikesministermöte i det östliga partnerskapet, alltså med utrikesministrarna från de sex länderna och från EU. Det äger rum i Luxemburg i oktober. Inte heller här planeras några rådsslutsatser.

Nämnden kommer säkert ihåg att det östliga partnerskapet etablerades vid ett toppmöte i Prag 2009. Regeringen kommer bland annat att driva det svensk-polska förslaget om att nästa år görs till ett jubileumsår. Ett tioårsjubileum ger möjlighet att belysa framgångar och att synliggöra det östliga partnerskapet i EU-länderna. Inte minst gäller det EU:s roll i länderna i det östliga partnerskapet.

Vi verkar för ett fortsatt starkt engagemang för det östliga partnerskapet och för att EU:s stöd ska vara långsiktigt och uthålligt. Vi betonar vikten av att reformarbetet inte får tappa fart och att konditionaliteten som sätts måste göras mer verkningfull.

Vi kommer att få ett första utkast till resultatredovisning av toppmötesdokumentet om 20 målsättningar för 2020. Där kommer vi att peka på att en del resultat är svaga. Det gäller rättsstatsfrågor, jämställdhet, icke-diskriminering och förutsättningar för civilsamhällets organisationer att verka i partnerländerna. Det behövs också mer fokus på energieffektivitet och åtgärder mot klimatförändringarna.

När det gäller konditionaliteten kommer vi att understryka betydelsen av att differentieringen måste utvecklas. Vi har en besvärlig situation i Moldavien. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi förstår att det finns en diskussion om att dra in visst makroekonomiskt stöd. Där har vi nu en less-for-less-situation, och vi kommer att stödja detta.

Vi hoppas att vi ska fortsätta att ha ett starkt intresse från alla EU-länder. Det finns, som vi vet, alltid en risk för att de länder som är långt borta från länderna i det östliga partnerskapet inte är fullt lika engagerade. Därför kommer vi att göra detta tydliga inlägg.

Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande och kabinettssekreteraren! Vi har tidigare anmält avvikan- de meningar rörande detta, och vi håller fast vid dem.

Anf. 45 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för redovisningen! Det framgår inte av regeringens ståndpunkt om regeringen har synen att medlemskap är en möjlighet för de länder som deltar i det östliga partnerskapet. Detta är alltså min fråga. Som jag ser det är en av de möjligheter som dessa länder har att komma med i vår gemenskap för att fortsätta att utveckla sig på det fredliga och ekonomiskt framgångsrika sätt som unionen har gjort under långt tid.

Om regeringen håller med om detta skulle jag vara glad om regeringen kunde lägga till i sin ståndpunkt att medlemskap är en möjlighet för de länder som är en del av det östliga partnerskapet.

Anf. 46 BIRGITTA OHLSSON (L):

Jag vill understryka det som Eskil Erlandsson lyfte fram: Det är viktigt att denna aspekt även om den är mycket avlägsen – med tanke på Frankrike är det ju så – förs fram och att EU-betet är tydligt. Jag tycker att det är glädjande att regeringen har ett tydligt more-for-more-perspektiv och även ett less-for-less-perspektiv. Det är jätte viktigt.

Men nu när det ändå några länder som halkar tillbaka kan det kanske vara glädjande för denna församling att också få reda på var ni ser framgångar. Var ser ni more-for-more-perspektivet lysa igenom? I vilka länder kan man se detta? Det kanske finns några tydliga succéer.

Anf. 47 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Regeringen delar fullt ut den syn som Eskil Erlandsson ger uttryck för när det gäller det europeiska perspektivet för länderna i det östliga partnerskapet. Det var den svåraste frågan senast vi förhandlade om en toppmötesdeklaration: att kunna behålla det europeiska perspektivet i texten. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, som vi vet från de i och för sig ganska lyckosamma diskussionerna om västra Balkan.

Vi är de som driver på, och vi påpekar alltid att artikel 49 finns, det vill säga att dörrar öppnas för länder som är kvalificerade. Jag tycker att Eskil Erlandsson och Birgitta Ohlsson har en poäng här, så vi kan påtala det europeiska perspektivet också i mötet på måndag.

När det gäller more for more skulle jag framför allt peka på Georgien och Armenien. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi utgår ifrån att inför mötet i oktober kommer kommissionen och EEAS att arbeta vidare på hur man kan stärka den positiva utvecklingen där. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi arbetar vidare med olika möjligheter för Georgien att få närmare kontakt med EU-länderna inom alla de områden som finns inom ”20 for 20”.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Kvar på vår gemensamma dagordning har vi nu punkten Övriga frågor. Finns det något som kabinettssekreteraren önskar framföra?

Anf. 49 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Vi har just fått information om att Storbritannien vill ta upp Amesbury-händelserna, alltså händelserna efter Salisbury, och att Ungern vill ta upp externa aspekter av migration under punkten Övriga frågor. Här har vi förstått att det Ungern vill framföra är vikten av att de utrikespolitiska instrumenten förbereds för att kunna användas i relation till extern migration. Detta är ingenting som kommer att diskuteras i dag, utan det är någonting som EEAS får hantera framöver. Det kommer i så fall att komma upp på möten senare under hösten.

2017/18:43
13 juli

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:
Då får vi tacka för er medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önska er en trevlig helg och förhoppningsvis också en trevlig sommar.

Anf. 51 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:
Tack detsamma!

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Nämnden går då vidare till Allmänna frågor, artikel 50. Välkommen, statssekreterare Hans Dahlgren med medarbetare, till dagens EU-nämnds-sammanträde!

Vi börjar med åtterrappport från mötet i rådet den 26 juni. Den har ju blivit utsänd, men det finns kanske något som statssekreteraren önskar tillägga?

Anf. 53 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Nej, jag har ingenting att tillägga.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Det föreligger heller inga frågor. Då går vi in på rådsdagordningen. Vi börjar med förhandlingen med anledning av Förenade kungarikets anmälan i enlighet med artikel 50 i fördraget.

Anf. 55 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Vid mötet med allmänna rådet ska man alltså diskutera läget i brexitförhandlingarna på basis av en rapport som chefsförhandlaren Michel Barnier kommer att lämna. Frågan berördes ganska kortfattat vid det senaste mötet med Europeiska rådet, utan några överraskningar. Europeiska rådet välkomnade de framsteg som hade gjorts när det gäller utträdesavtalet, även om en hel del återstod, särskilt när det gäller hur man ska lösa den irländska frågan.

Man sa också att det är bråttom nu. Klockan tickar på, och arbetet med den framtida relationen mellan EU och Storbritannien måste snabbas upp. Efter toppmötet har det inte hänt särskilt mycket förhandlingsmässigt, utan man har fortsatt att vänta på att britterna ska tydliggöra sina ståndpunkter. Där har det nu börjat hända saker.

I fredags, alltså för en vecka sedan, hade den brittiska regeringen en överläggning på den brittiske premiärministerns lantställe, Chequers, och diskussionerna där handlade framför allt om framtiden. Det som kom ut från det mötet var ett papper som visade att man nu från britternas sida vill ha ett frihandelsområde med Europeiska unionen där man tillämpar enhetliga regler för varor. Tanken var att detta tillsammans med något slags tullarrangemang skulle säkra öppna gränser för varuhandel med EU samtidigt som man fick möjlighet att själv träffa bilaterala avtal med tredjeland om frihandel med självständiga tariffer i förhållande till de länderna.

I går kom så den här luntan på drygt 100 sidor, den brittiska regeringens vitbok, som mer i detalj ger en redovisning av hur britterna ser på de här sakerna. Mellanspelet under tiden från Chequersmötet till utgivningen av vitboken har ju varit minst sagt dramatiskt. Vid åtterrappporteringen från Europeiska rådet i förra veckan tror jag att jag sa

att den brittiske premiärministern då hade sagt till vår statsminister att hon hade tänkt göra just detta, alltså flytta fram positionerna så att man äntligen skulle kunna komma vidare i förhandlingarna med EU. Man förstod också på vad Theresa May sa att detta skulle kunna leda till politiska konvulsioner i Storbritannien. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi har ju sett att både brexitministern och utrikesministern har avgått ur den brittiska regeringen.

När det gäller innehållet i vitboken har man försökt samla helheten i det man vill se som den framtida relationen med Europeiska unionen. Det gäller det mesta – alltifrån handeln med varor till inre och yttre säkerhet och mer praktiska saker som tolkning, tvistlösning och annat viktigt. En del av det är nytt och sådant som man kommit överens om på Chequers, som detta med att få till ett frihandelsområde för varor, men det allra mesta i vitboken stämmer nog i huvudsak överens med de ståndpunkter som vi känner igen sedan tidigare.

Vi har nu inlett ett arbete i Regeringskansliet med att mer i detalj gå igenom det som föreslås. Allmänna rådet ska ju inte vid sitt möte i nästa vecka ta ställning till vitboken, utan den är ett underlag som britterna har presenterat inför de förhandlingar man ska ha med EU-kommissionen.

Ska jag göra en allmän värdering av detta kan jag väl säga att bilden hos oss i Stockholm är att den brittiska regeringen har presenterat ett seriöst och balanserat helhetsförslag. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är alltså dessa förslag som nu kommer att ligga till grund för diskussionen mellan EU och Storbritannien, tillsammans med de riktlinjer som Europeiska rådet tidigare har antagit och som nämnden löpande har varit med och samrått om.

Nu är det bara några korta månader kvar av förhandlingarna till dess att Europeiska rådet ska ta ställning vid det toppmöte som äger rum i oktober. Det allra viktigaste nu är väl att förhandlingarna om utträdesavtalet kan avslutas så snart som möjligt. Det innebär framför allt att hitta en lösning på den irländska frågan som båda parter kan leva med och som inte undergräver våra, alltså EU:s, principer.

När vi så småningom har ett utträdesavtal, vilket man ju får hoppas på, betyder det att Storbritannien lämnar unionen under ordnade former. Det är förstås den bästa grunden för att sedan skapa en så bred och djup framtida förbindelse som möjligt, vilket vi ju önskar. Från svensk sida tycker vi att det ligger i EU:s eget intresse att ha en bred och djup förbindelse med britterna, och detta bör genomsyra förhandlingarna om ett bra och gemensamt politiskt uttalande – det är ju detta politiska uttalande som ska vara utgångspunkten från de båda parternas sida när det gäller hur den framtida relationen ska se ut.

Från EU-sidan måste vi naturligtvis gå igenom detta ordentligt och mäta de brittiska förslagen mot våra egna definierade utgångspunkter och principer. Det kommer att tarva en del tid, förstås. Vi måste i diskussionen väga in vilken betydelse det i framtiden har för EU som helhet att vi har en nära relation till Storbritannien. Detta är viktigt för att vi ska ha ett välfungerande och dynamiskt EU.

Till sist vill jag säga några ord om vår beredskap. Europeiska rådet pekade ju i juni återigen på risken för ett avslut utan något avtal alls, och samma budskap kommer nu faktiskt från den brittiska regeringen. Man

kan naturligtvis inte utesluta risken för en no deal, och det är i dag ganska många som talar om no deal. Jag menar inte att sannolikheten för no deal därmed har ökat, men det förekommer kanske mer i diskussionen nu än tidigare. Men när vi nu talar om detta är det viktigt att ständigt ha klart för sig vilken extremt dålig situation det vore för alla inblandade om detta inträffade. Vi förbereder oss för detta värsta scenario på olika sätt inom Regeringskansliet och de mest berörda myndigheterna. Jag tror dock att både vi och britterna måste se att vi har ett gemensamt ansvar gentemot alla medborgare i Europeiska unionen, både de i EU-27 och de i Storbritannien, att se till att undvika en sådan katastrofal utveckling.

Anf. 56 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för redovisningen! Det är viktigt, som statssekreteraren säger, att vi får ordning och reda både på utträdesdelen och vad beträffar framtiden. Jag tänkte koncentrera mig på framtiden.

Om jag har förstått det dokument som britterna nu har presenterat vill man ha kvar en av de fyra friheter som vi talar om i Europeiska unionen, nämligen friheten för varor – alltså inte friheterna för tjänster och människor – och det bekymrar mig. Min korta fråga i sammanhanget är: Kan den svenska regeringen verkligen biträda det förslag som nu har kommit från den brittiska regeringen om att i framtiden begränsa rörligheten för människor inom Europeiska unionen som den ser ut i dag? Som jag ser det är det ju en av de verkliga grunderna för Europeiska unionen.

Därest man inte kan biträda britternas förslag bör detta meddelas med skyndsamhet, så att ingen får för sig att vi kan biträda det. Om jag har förstått rätt ska dessutom alla de kvarvarande 27 länderna godkänna ett avtal. Då är det en för alla och alla för en. De har alltså veto på det här området. Där vill jag gärna ha ett konkret svar från statssekreteraren.

Anf. 57 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag har väl liknande undringar som Eskil Erlandsson här. För svensk del är ju nära relationer med Storbritannien av stor vikt, och det är positivt att regeringen understryker detta. Men frågan är vad det betyder rent konkret. När man läser mellan raderna i de uttalanden som har gjorts efter att vitboken presenterats uppfattar jag det som att EU försöker hålla tillbaka kritik för att man vet att Theresa May är hårt ansatt på hemmaplan men att man ändå är fortfarande skeptisk till vad som uppfattas som att britterna vill plocka russen ur kakan. Vi får väl erkänna att det är just detta som britterna vill göra eftersom de står upp för enbart en av friheterna.

Samtidigt har britterna nu tydligt passerat de röda linjer som de själva tidigare presenterat i och med deklarationen om fri rörlighet för varor. Man överlåter ju mycket makt till EU på detta område. Man visar sig alltså villig att kompromissa, men få tror väl att de är villiga att kompromissa ännu mer.

Då är alltså frågan: Detta med nära relation till Storbritannien, betyder det att Sverige också är berett att kompromissa rörande de fyra friheterna, alltså att man är beredd att ha en speciell deal med Storbritannien? Det alternativ som Barnier talar mycket om är ju mer ett slags frihandelsavtal av kanadensisk typ, kombinerat med samarbeten på säkerhetsområdet och

så vidare. Det är ju inte det bästa ur svenskt perspektiv, utan vi vill ha en närmare relation. Anser regeringen att man bör vara beredd att kompromissa med de fyra friheterna?

Anf. 58 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

På Eskil Erlandssons första fråga, om den svenska regeringen kan biträda det här förslaget, är svaret nej. Detta kan vi naturligtvis inte köpa rakt av. Dessutom är det ju de 27 länderna i Europeiska unionen som tillsammans förhandlar med britterna. Vi ska naturligtvis göra så gott vi kan för att stödja att de förhandlingarna förs i enighet mellan de 27 länderna.

De riktlinjer som EU har lagt fast i Europeiska rådet säger tydligt att Europeiska rådet erinrar om att de fyra friheterna är odelbara och att det inte går att plocka russen ur kakan genom ett deltagande i den inre marknaden med utgångspunkt i vissa utvalda sektorer. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Hur man nu ska komma fram till en gemensam lösning, om det går, återstår att se.

Precis som Eskil Erlandsson säger ska också alla medlemsstater ratificera ett nytt avtal om relationen mellan EU och Storbritannien. Vi behöver inte ratificera utträdesavtalet och inte heller de politiska riktlinjerna – det kommer bara Westminster och Europaparlamentet att göra, och det blir en senare fråga.

Men det är helt riktigt att detta inte är något som vi kan köpa rakt av, utan det är en förhandling där vi måste komma så långt som möjligt, och vi ska vara så nära våra utgångsprinciper som möjligt.

Anf. 59 JENS HOLM (V):

Som har sagts handlar den lösning som britterna föreslår bara om fri rörlighet för varor. Men jag noterar att på sidorna 34 och 35, punkt 89 med rubriken Other mobility provisions, föreslår britterna ömsesidiga arrangemang för socialförsäkringar – pensioner och annat. Det är en solklar öppning för någon form av lösning för folk som har bott länge i ett land. Man ska bara behöva betala in till socialförsäkringar i det ena landet och inte till båda länderna. Har man bott och verkat länge i ett land ska man kunna fortsätta att leva där. Jag tycker att det är en intressant öppning och undrar om ni har analyserat punkt 89.

Sedan har jag två rena kunskapsfrågor. När får britterna själva börja förhandla om egna handelsavtal? Är det efter den 29 mars nästa år? Min nästa fråga är: har ett EU-land vetorätt? Måste alla EU:s medlemsländer godkänna avtalet? Vad händer egentligen om ett land inte skulle godkänna det? Och hur ser processen ut? Måste detta klubbas i respektive lands parlament? Hur kommer vi att göra här i Sverige, exempelvis?

Anf. 60 BIRGITTA OHLSSON (L):

Jag undrar bara om statssekreteraren utifrån vitbokens nuvarande karaktär kan redogöra för om det är några tydliga red lines som är no go för Sverige.

Det finns ju många svenska medborgare som är bosatta i Storbritannien. Det blir ju en diskussion kring inte bara svenska

Anf. 61 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Precis som Jens Holm säger finns det i paragraf 89 en öppning för att ändå tillåta en viss rörlighet för personer, men det är något som de förbehåller sig rätten att själva bestämma över: The UK will also make a sovereign choice to discuss other specific mobility areas. Man kan alltså säga att det väldigt mycket är ett russin som man vill plocka där. Det är å andra sidan bra att man är öppna för samordning av det sociala regelverket för de personer som är aktuella för flytt mellan de olika länderna.

När det gäller när förhandlingarna kan börja för Storbritannien har vi sagt att det inte är möjligt för dem att ha några sådana samtal under tiden som de är medlemmar i unionen. Det är inte heller möjligt att under övergångstiden sluta några avtal. De kan börja resonera med andra parter efter den 29 mars, men det får inte slutas några avtal förrän övergångsperioden är slut. Det är ju sagt att övergångsperioden ska löpa fram till den 31 december 2020, men det är inte helt omöjligt att den kommer att förlängas.

När det gäller vilka som ska godkänna avtalen är det olika för de olika avtalen. Utträdesavtalet ska godkännas av parlamentet i London och av Europaparlamentet. Men det ska inte ratificeras i de nationella parlamenten. Däremot ska avtalet som gäller den långsiktiga relationen godkännas i alla EU:s medlemsstater när det är färdigförhandlat. Sedan kan det, som bekant, ta en viss tid innan det är färdigratificerat i alla 27 medlemsstaterna. I några stater ska det också ratificeras i regionala parlament, har jag förstått.

Jag vill inte gå igenom alla de hundra sidorna i vitboken, Birgitta Ohlsson, och säga vad som är red lines för den svenska regeringen. Men vi står naturligtvis helt bakom de riktlinjer som Europeiska rådet har antagit, och en sådan viktig riktlinje är att de fyra friheterna är odelbara. Det är en viktig utgångspunkt för oss att det gäller för alla fyra. Sedan får man se vad detta leder till förhandlingsmässigt.

För svenska medborgare finns det nu en bra överenskommelse i det utträdesavtal som nu är färdigförhandlat till 82, 83 procent. I just den del som handlar om medborgarnas rättigheter efter den 29 mars 2019 är så gott som allt färdigt, och det är bra. Det faller dock helt platt om det blir en no deal, för då blir det inte heller något utträdesavtal. Då kommer det att bli svårigheter från dag ett för svenska studenter och svenska löntagare – för svenska personer över huvud taget som vistas i Storbritannien – och motsvarande svårigheter för dem som vistas i Sverige. Det ska vi ha klart för oss.

Anf. 62 MARTIN KINNUNEN (SD):

Med anledning av de här uttalandena och den linje som EU har haft tycker jag att det finns stor anledning att vara pessimistisk. Det är fullständigt osannolikt att briterna skulle acceptera de fyra friheterna. Det är tveksamt om de ens kan stå upp för sin vitbok när det väl gäller, men man skulle ju kunna hoppas i alla fall.

Från Sverigedemokraternas sida tycker vi att det är viktigt att vi i Sverige har en så nära relation som möjligt med briterna, men om EU står

2017/18:43
13 juli

---

fast vid de här utfästelserna är det snarare en no deal eller ett sämre frihandelsavtal som kommer att bli utfallet.

Med anledning av detta vill vi anmäla avvikande mening. Vi anser att Sverige bör driva att det är av stor vikt att man i EU-förhandlingarna med Storbritannien är beredda att kompromissa rörande de fyra friheterna.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Finns det något under punkten Övriga frågor som statssekreteraren önskar framföra?

Anf. 64 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Nej.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statssekreterare Dahlgren och hans medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar er en trevlig helg och också en trevlig sommar.

§ 1 Jordbruk och fiske

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 5 ESKIL ERLANDSSON (C).....	2
Anf. 6 JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	2
Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 8 Departementssekreterare PETER AF WETTERSTEDT	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 11 JENS HOLM (V)	3
Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	4
Anf. 14 JENS HOLM (V)	5
Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	5
Anf. 16 JENS HOLM (V)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 18 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 JENS HOLM (V)	5
Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	5
Anf. 22 ESKIL ERLANDSSON (C).....	6
Anf. 23 JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	6
Anf. 24 JENS HOLM (V)	6
Anf. 25 ROBERT HALEF (KD).....	6
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	7
Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C).....	8
Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	8

§ 2 Utrikes frågor

.....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 32 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 34 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	9
Anf. 35 CECILIA MAGNUSSON (M).....	9
Anf. 36 BIRGITTA OHLSSON (L).....	9
Anf. 37 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	10
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 39 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	10
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 41 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	11
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 43 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	12

Anf. 44	MARTIN KINNUNEN (SD)	12
Anf. 45	ESKIL ERLANDSSON (C)	12
Anf. 46	BIRGITTA OHLSSON (L)	13
Anf. 47	Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	13
Anf. 48	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 49	Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	13
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 51	Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER	14
§ 3	Allmänna frågor (art. 50)	15
.....		15
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Statssekreterare HANS DAHLGREN	15
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 55	Statssekreterare HANS DAHLGREN	15
Anf. 56	ESKIL ERLANDSSON (C)	17
Anf. 57	MARTIN KINNUNEN (SD)	17
Anf. 58	Statssekreterare HANS DAHLGREN	18
Anf. 59	JENS HOLM (V)	18
Anf. 60	BIRGITTA OHLSSON (L)	18
Anf. 61	Statssekreterare HANS DAHLGREN	19
Anf. 62	MARTIN KINNUNEN (SD)	19
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 64	Statssekreterare HANS DAHLGREN	20
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	20